Anul IV. Nr. 26. Cluj, Duminecă 25 August 1929. 2 Lei exemplarul.

Taxa postală plătită în numerar. No. 121262/929

Chemarea Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180·—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorităţi şi instituţiuni.....Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACŢIA: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAŢIA: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Monitoarele turbulente.

Cazul dela Lupeni a servit presei cu înclinări sindicaliste cea mai bună ocaziune pentru a-şi manifesta aptitudinile comerciale: Săptămâni dearândul, această presă obscură a furnizat opiniei publice senzaţii peste senzaţii, din cari de cele mai multe ori a lipsit şi acel dram de adevăr, în jurul căruia oricare ziarist pur-sânge ar putea construi o baladă emoţionantă. Soarta minerilor din Valea Jiului e, desigur, din cele mai triste, pentrucă în general meseria de miner e cea mai aspră, cea mai grea existenţă Oricine trebue să admită că în Valea Jiului se face o exploatare sălbatecă a forţei umane şi că o schimbare radicală se impune.

Dar dacă aceste monitoare au fost apucate de o subită dragoste pentru muncitorimea nevoiaşă din acel ţinut, datoria ei era să cerceteze cauzele adevărate ale tragicului incident dela Lupeni. De ce până în preajma nenorocirei dela Lupeni presa cu tendinţe obscure nu s'a ocupat de soarta minerilor, de ce nu s'a alarmat din vreme? Cu mult mai utilă ar fi fost o campanie pentru îmbunătăţirea situaţiei materiale şi morale a muncitorimei miniere, decât necuviincioasele atacuri la adresa autorităţilor, cari au procedat cu multă bunăvoinţă faţă de minerii eşiţi din lege. Dar şi acuma, speţă aceasta de presă nu se ocupă cu soarta muncitorimei, ba din contra, ea a abandonat definitiv cauza lor pentruca să ceară sancţiuni contra prefectului, procurorului etc. şi să adreseze somaţii guvernului, să se obrăznicească, abuzând de libertatea scrisului. Suntem obişnuiţi ca monitoarele din Strada Sărindar să dea alarma, ori de câte ori este înfăşcat un agent al comuniştilor. Nu ne surprinde deloc că astăzi toată presa aceasta s'a transformat în oficiu de propagandă a socialdemocraţilor, cari au o mare parte de vină în tragicul eveniment dela Lupeni. Nu suntem deloc miraţi că nu se aşteaptă cu calm rezultatul anchetei ordonate şi hotărârile guvernului. Lucrul principal pentru presa Sărindarului e să alarmeze opinia publică şi să întreţină o agitaţie perpetuă.

Bun prilej pentru aceste monitoare ca să amestece organizaţiile de voinici în tristul incident de pe Valea Jiului. Dar bălaurii „drepturilor omului" şi protectorii comuniştilor au greşit adresa. Organizaţiunile de voinici au rosturi precise şi sunt pătrunse de cea mai frumoasă disciplină şi iubiri pentru ordine.

Toate însinuările mizerabililor ce se colportează pe seama voinicilor nu au decât unicul scop: împiedicarea organizării păturei rurale. Aci presa din Sarindari dă o mână prietenească de ajutor presei oligarhice. Ignobilele atacuri la adresa voinicilor nu sunt decât provocări stupide, menite să scoată din lege pe flăcăii satelor. Vai, ce ar mai urla aceste gazete dacă voinicii ar fi de fapt aşa cum îi prezinta „Adevărul", sau poate n'ar mai sufla nici un cuvânt.

Infamia e prea evidenta ca să mai insistăm.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Polemică?

Calomniilor ce ni le aduce zilnic fiţuica dlui Alexandru Lăpădatu, per eternum, fostă excelenţă în guvernul de tristă memorie al marelui Lama de Mihăieşti, n'am răspuns până acum deoarece speram că d-sa va şti să impună colaboratorilor d-sale mai multă urbanitate în discuţie şi mai cu seamă mai mult bun simţ, pretenţie care s'a dovedit a fi din partea noastră o utopie. Strânsurei de venetici cu tigva veşnic afumată de bucovinenele lichide de diverse culori şi într'o perpetuă stare de ebreitate cari scriu „Naţiunea" între două chefuri, nu ne putem adresa direct căci juridicesti sunt declaraţi iresponsabili. Vom stărui numai asupra psichozei oligarchilor bancari şi asupra felului cum înţeleg să facă opoziţie. Cetitorii vor trage singuri concluzii şi se vor pronunţa.

Noi ştim — dar cine nu ştie — că Partidul liberal în Ardeal e inexistent. El formează doar o camarilă, reprezentată în sat prin cârciumar şi perceptor, în oraşele prin aparatul administrativ venetic şi prin intelectuali fără nici un substat moral iar la oraşe prin toţi aceştia plus Banca Românească etc., care în ultimul deceniu al istoriei neamului nostru, devenise, aşa dintr'un capriciu, a doua noastră bancă de stat, deţinătoare a tuturor comenzilor ce se făceau în streinătate. Pentru ciocoi Ardealul a fost o colonie în care s'au purtat ca în centrul Africei. Orice pas al lor era bine cumpănit şi orice intenţii, transformate în fapte, erau trecute prin filtrul rentabilităţii. De aceea ţăranul ardelean, mai civilizat decât oropsitul ţăran boeresc din vechiul regat, a raţionat puternic şi nu credem că în afară de primii ani, după unirea cea mare, s'ar fi putut alege, în alegeri libere, şi sub auspiciile unei legi electorale cinstite, vre-un deputat liberal în tot cuprinsul Ardealului.

De zece ani de zile ţara a fost condusă de un pumn de plutocraţi samsari. Dece în acest timp n'a curs lapte şi miere în ţara noastră; dece sub cumineţeasca satrapie a lombrosianului Vintilă s'a stavilit pentru neamul nostru progresul istoriei; dece am rămas cel mai sărac stat în Orientul Europei, vecin cu ţări sărace după războiu, dar refăcute în câţiva ani, dece Tancred Constantinescu din simplu ingineraş care în 1918 mânca cu bon la cantina C. F. R. aajuns mul timiliardar; dece aviaţia a fost înzestrată cu cuşciuge sburătoare; de ce legile ţării acesteia au fost călcate vandalic în picioare: dece, hoţi ordinari, aţi compromis ţara în streinătate cu comenzi cărora nimeni nu le mai poate da de rost: dece figura băloasă a Porcului, pe care îl vor blestema şi strănepoţii noştri, a aruncat în spatele generaţiilor ce va să vină sarcinile ce vor decurge din procesul optanţilor; dece acum zece luni aţi lăsat în casa statului goluri de 17 miliarde, bătându-vă astfel joc nu de succesori, ci de întreaga ţară; dece acum, în opoziţie, vaţi transformat băncile şi redacţiile în furnale de calomnie la adresa unor oameni cari încearcă să dea un nou ritm evoluţiei poporului nostru; dece şi după zece ani stăruiţi cu minciuna ipocriziei voastre politică, arborînd o doctrină democrată, când voi n'aţi rămas decât nişte profitatori căzuţi alături de bunul simţ şi spoliatori ai unui ţăran pe care numai o mână divină şi cumpătarea omului dela Bădăcini l-a reţinut, la adunarea dela Alba-Iulia, că nu va declara de idezirabili naţionali şi să întroneze adevăratul democratism pe căile pe cari se fac marile reforme sociale; dece ridicaţi minciuna la rangul de virtute, voi patroni de hoţi şi arnăuţi ai României întregite ? ? ?

Iată întrebări la care ar trebui să răspundeţi pentru a putea luneca cu voi pe panta unei polemici. Până atunci arătătorul ţării, sprijinit de scrisul nostru, vă va arăta şi vă va eticheta: hoţi. Şi nu cu aceştia va căuta tineretul naţional-ţărănesc să-şi cheltuiască energia ci va trece peste leşurile voastre cu mândria învingătorului, preocupat de noile reforme menite să dee un nou aspect ţării acestei. Când întreaga opinie românească, în frunte cu presa, vă scuipă zilnic între sprincene dece oare am mai căuta inutil un loc liber pe obrazul vostru, unde să ne putem pecetlui dispreţul? In muzeul istoriei noastre naţionale deţineţi un loc al vostru: acela al arnăuţilor fanarioţi organizaţi în partid politic românesc.

Fiţi liniştiţi! E un loc deţinut cu cinste. Deci cine vi l-ar putea revindeca.

Vă doare însă boeri D-voastră propaganda ce-o facem la sate!

Dar către cine altul ne-am putea adresa noi tineretul naţional-tarănesc? Luminaţiile voastre trebuie să ştie că nouă ne lipsesc oameni de talia lui Dovidoglu, sau de acea capabili să terorizeze un rege chiar şi pe patul de moarte! Partid tânăr, viguros si cu un program bine definit, partidul naţional-ţărănesc se reazimă întâi de toate pe pătura rurală deci iată de ce organizăre tineretul. Poftim şi D-voastra dacă vă dă mână, boeri noui şi oligarhi de vită veche. Dece a incetat organizarea vestirorilor? Stim că a te interesa de „plebe" nu e în firea D-voastră căci mirosul de băligar vă supără. Debitaţi însă pe seama organizatorilor de voinici absurditaţi, pe care numai jidanul Feibich et Comp. le poate imagina. Dar am spus-o: cu banda de decrepiţi morale şi cu cretinii cerebrari nu putem polemiza căci sunt iresponsabili.

Noi vom propune însă ceva dlui Lapedatu: să se descotorosească de lăpădăturile aciuite pe lângă fiţuica dsale personală şi să-şi găsească un om în care să aibă toată încrederea. Noi ne luăm angajamentul să-l luăm odată cu noi pe sate. Ca bun reporter nu poate refuza această învitaţiune. Că e liberal nu e nimic. Il vom apăra noi de furia poporului. Omul ar pricepe abia atunci ce însemnează popularitate şi ar avea apoi ce scrie desminţind pe troglodiţii intelectuali cari i-au ţinut până acum locul, desmetecind astfel şi pe nătărăii cari încă tot nu se pot dumeri de reformele pozitive cari îi împresoară şi cari tot mai cred în alchimie politică şi în steaua „şefului".

Designează omul, Excelenţă!

Consfătuirea Chemăriştilor

Miercuri 28 August a. c. la orele 3. p. m. se va ţinea în localul nou al ziarului „Patria" consfătuirea „Chemăriştilor" din toate judeţele, Ardealului, Banatului şi Bucovinei.

Scrisori din Italia.

Milano, August.

De zece ani încoace, de când s'a înfiinţat la Milano, din iniţiativa dlor *Virnilio Monti* şi *I. Antohi*, Camera de comerţ italo-română, trepidanta capitală a Lombardiei şi capitala industrială şi comercială a Italiei întregi, a devenit, încetul cu încetul, un viguros şi harnic centru de propagandă românească.

Camera de comerţ italo-romană a grupat în jurul ei, în afară de italienii născuţi în România, cum este d. inginer *Francesco Bardelli* şi dr. *Virgilio Monti*, foarte multe personalităţi din industria şi comerţul lombard, luptând din răsputeri să contribue mai ales la intensificarea relaţiilor economice între Italia şi România. Pentru a da un avânt şi mai susţinut acestei propagande, dnii *Virgilio Monti* şi *Jean Antohi* au înfiinţat în 1920 publicaţia *„La Rassegna Italo-Romena“* care, de nouă ani, serveşte aici, fără odihnă, cauza românească. Fără nici cea mai mică îocurajare, morală sau materială, această modestă publicaţie de propagandă românească urmează să apară lărgindu-şi mereu sfera de activitate. Din atmosfera ei au pornit frumoase iniţiative. *D. I. Antohi* a tradus în italieneşte frumoase carte *„Dela inima mea la inima lor“* de *Regina Maria a României*, carte, ruptă din enormele suferinţe ale războiului nostru de întregire, şi care a însemnat unul din cele mai mari succese de librărie ale Casei de Editură *„Modernissima“* din Milano. Tot d. *I. Antohl* a tradus, pentru marea Câsă de Editură *Hoepli* de aici, un volum de istorie a românilor de d. prof. *N. Iorga*.

La Bucureşti puţin se ştie despre aceastâ frumoasă şi laudabile activitate. Doar acel titan, căruia nimic nu-i scapă *Nicolae Iorga*, a răspuns de mai multe ori invitaţiilor ce i se făceau de aici şi s'a oprit de câteva ori la Milano pentru a ţine conferinţe.

*

In afară de Camera de Comerţ italo-română şi de *„Rassegna italo-romena“*, România a câştigat aici, în ultimul timp, un activ prieten în persoana scriitorului *Alfio Berretta*, directorul Casei de Editură *„Maia“* şi al publicaţiei *„Due lire di Novelle“*. *„Maia“* a publicat, până în prezent, în traducere italiană povestirea *„Niculăiţă Minciună“* de *I. Al. Brătescu—Voineşti* şi *„Servilia“* de *Liviu Rebreanu*, volume apărute într'o frumoasă haină tipografică şi primite cu elogii unanime de critică. D. *Alfio Berretta* pregăteşte publicarea unei întregi serii de volume traduse din româneşte. In toamnă *„Maia“* va publica o voluminoasă culegere de articole şi impresii din Italia de *N. Iorga*. Intre romanele cari vor vedea în curând lumina tiparului amintim: *„Diplomatul, tăbâcarut şi actriţa“* de *Carol Ardeleanu*.

Publicaţia *„Due lire di novelle“* a închinat, până acum, prozei româneşti două fascicole întregi. Ultimul a fost dedicat dlui prof. N. Iorga.

*

Ultimul număr al publicaţiei *„Rassegna italo-romena“* aduce, în frunţe, o poezie: *„Fidilia di Roma“* de *Carlo Brugnara*, în care vigurosul poet din Trentinul desrobit exaltă romanitatea invincibilă a României. Legat de o veche pretenie cu concursul României din Milano, d. *Ed. Piceni*, poetul trentin *Carlo Brugnara* s'a alăturat şi el cu întreagă inima acestui grup de inflexibili amici ai României. In el *„Rassegna Italo-Romena“* câştigă un enturiast şi preţios colaborator.

*

In Italia aceasta care a dat ştiinţei decurând pe decedatul profesor *Trombetti*, despre care se afirmă că ştia aproape toate limbile pământului, noi românii am avut deosebitul noroc să atragem şi să înlănţuim curiositatea unui învăţat de talia lui *Carlo Tagliavini* şi a altora.

Intre italienii cari se ocupă de limba şi literatura noastră, ne face o deosbită plăcere să însemnăm aici numele unui foarte tânăr profesor dela Liceul Manzoni din Milano, d. *Gino Lupi*. Acest foarte modest şi foarte harnic profesor adună de zece ani material pentru alcătuirea unui mare dicţionar român-italian. In acşti zece ani d. *Lupi* a pus temeliile unui dicţionar într,adevăr monumental care peste 3—4 ani va putea vedea lumina tiparului.

Activitatea ce se desfăşoară aici, fără sgomot, ne dă, credem, dreptul, să numărăm oraşul Milano printre puţinele centre din streinătate unde se lucrează realmente pentru bunul nume al României şi pentru o cât mai largă răspândire a scrisului românesc.

Celor ce au făcut aici primul pas şi, în special, dlui dr. *Virgilio Monti*, italian, dar născut în Galaţii României de ieri şi crescut mai mult, în şcoli româneşti, întreaga noastră recnoştinţă.

I. L.

Condiţiuni pentru primirea studenţilor în căminurile din Cluj.

Rectoratul Universităţii din Cluj a luat următoarele dispoziţii pentru admiterea studenţilor şi studentelor în căminuri:

A) LOCURI DE BURSE IN NATURĂ: (locuinţă. masă. luminat şi incălzit, gratuit în căminuri).

In Căminurile Universităţii Regele Ferdinand I. din Cluj sunt vacante pe anul şcolar 1929—1930, în total 141 burse în natură, şi anume:

PENTRU STUDENŢI: *a)* în *Căminul „Avram Iancu“* 72 burse. repartizate astfel: facultatea de drept: 25 burse facultatea de medicină şi farmacie: 28 burse: facultatea de litere şi filosofie: 6 burse; facultatea de ştiinţe: 13 burse; *b)* în *Căminul „V. Babeş“*: 43 burse (facultatea de medicină).

PENTRU STUDENTE: *c)* în *Căminul studentelor*: 26 burse în natură şi anume: facultatea de medicină: 4 burse: facultatea de litere şi filosofie: 17 burse: facultatea de ştiinţe: 5 burse.

Pentru ocuparea acestor locuri de burse vacante se publică concurs. care se va ţine la Universitate între 15—25 Octomvrie 1929.

Reflectanţii vor adresa Rectoratului Universităţii cerere în scris. legal timbrată. cel mai târziu până la 15 Octomvrie 1929. împreună cu următoarele acte (timbrate ca anexe. cu câte 2 lei) originale sau copii legalizate:

1. Act de cetăţenie română.
2. Dovadă că părinţii nu locuesc în Cluj.
3. Certificatul de avere şi venituri al părinţilor eliberat de comuna de reşedinţă şi vizat de serv. de percepţie sau Administraţia financiară. conţinând toate datele necesare *după modelul ce se poate comanda dela intendentul Universităţii*.
4. Declaraţia de avere şi veniturile personale ale candidatului.
5. Situaţia şcolară. (diplomă de bacalaureat. pentru cei din anul I, caiet de cursuri în original sau copie complectă. autentificată. sau certificat de examene. pentru cei din anii înaintaţi).
6. Certificat medical de sănătate, eliberat de un medic oficial.

Concursul constă

a) pentru candidaţi din anul I, din o probă scrisă şi una orală din materiile de specialitate a facultăţii la care se înscriu. după alegerea comisiunii:

b) pentru candidaţii din ceilalţi ani, bursele se vor acorda în baza notelor obţinute la examenele de fine de an.

Cei reuşiţi la concurs (studente şi studenţi) vor fi primiţi în căminuri pe ziua de 1 Noemvrie 1929. în ordinea mediei şi potrivit stării materiale a părinţilor.

Cu prilejul intrării în cămin se vor plăti următoarele taxe:

1. Pentru bibliotecă şi uzaj: (în Căminul „Avram Iancu“ şi al Studentelor lei 200.
2. Pentru chei şi eventuale stricăciuni în cursul anului la toate 3 căminurile o garanţie de lei 200. care trebuie întregită din caz în caz, şi se va restitui integral. la plecarea definitivă din cămin.
3. Pentru baia de aburi. cu îndreptăţire la baie cel puţin odată pe săptămână (la Cămin Avram Iancu) taxa de lei 150.

Toţi bursierii (în natură şi solvenţi vor prezenta la intrare în cămin: certificate de averea şi veniturile părinţilor; (în copie legalizată).

Bursierii (în natură şi solvenţi) primiţi în căminuri. vor aduce: 3 ştergare, rufărie de corp şi eventual o plapomă şi o perină mică cu 3 feţe de schimbat.

Film politic.

Inafară stăm bine. Rusia, în dragostea ei nemărginită pentru Chinezi s'a hotărât să-i cucerească cu forţa. „Dacă voi nu mă vreţi eu vă vreu“ şi-a zis dl Stalin şi au şi început ostilităţile contra pericolului galben.

Pe de altă parte fii Cerescului Imperiu şi-au pus în traistă merinde — un pumn de orez — şi câteva cartuşe luând-o în pas alergător, înspre colosul moscovit.

Că ce va mai fi, Dumnezeu o ştie. Fapt este că unchiul său se cugetă la o eventuală intervenţie armată, în cazul când ar sări şi Japonia în horă. Cum Japonezii sunt mai iuţi din fire, mai nerăbdători şi mai ageri, nu-i mare minune să-şi piardă echilibrul, împingându-şi briceagul în pielea ambilor combatanţi. Şi atunci bietul domn Kellog, în loc de gumă americană, va putea roade ceva mai consistent, tocul de aur ce i-a fost oferit cu ocazia semnării pactului D-sale.

La Haga e foc. Nu de mitraliere şi nici de tunuri. Nici măcar bombe verbale nu se mai trimit. De când cu regretabila eşire a dlui Snowden contra dlui Cherron nu prea să trimit bombe.

E însă alt ceva. Frământare surdă. Anglia nu vrea se cedeze nici decum dintr'ale ei. Mărirea cotei din reparaţii şi refuzul materialelor germane.

Germania se face punte-luntre pentru a duce cârma conferinţei la un liman mai sigur. De reuşita conferinţei — reale a acceptării planului Young — depinde evacuarea Renaniei şi a aranjării despăgubirilor. Planul Dawes prea apasă asupra umerilor teutonici şi după cum se şopteşte în caz de nereuşită — dl Stresemann ar înţelege să-şi dea dimisia.

Ar fi bine ca dl Adatci să mai dea un ceaiu. Cine ştie. poate spiritele s'ar mai calma şi Europa ar putea asista cu mâinile în buzunar la priveliştea focului ruso-chinez. care de data aceasta pare a nu mai fi un foc bengal.

*

Săptămâna revizionistă s'a scurs în pace. Dacă n'ar fi intervenit sfântul Ştefan în felul în care a intervenit — programul ar fi decurs nemodificat şi Ungurii s'ar fi fălit într'un mod cu totul şaroşean (Se ştie că şaroşeni sunt mari artişti în „fală mare trăistă goală“).

Sfântul Ştefan a crezut însă altfel. Supărat pe Unguri că ridică steagul războiului tocmai în ziua paşnicei sale amintiri, le-a trimis un mic mesagiu ceresc. Ca protest contra revizionismului.. a trâznit în staţia de radio fuziune din Budapesta. Şi glasul bieţilor părliţi revizionişti n'a putut fi auzit nici la 100 de metri de la tribună.

Ungurii însă mai încăpăţinaţi la cap n'au prins mişcarea. Proslăvind pe sfântul îi înjurau memoria...

Atunci sfântul s'a făcut foc. Roşu de mânie, plin de revoltă, s'a năpustit asupra întregului cortegiu. A prăbuşit bastionul cetăţii Buda peste plebea adunată gură coscă ca să... demonstreze.

Demonstraţia a fost bine venită. Semnele cereşti au fost atât de eloquente încât întreagă populaţia Budapestei a fost cuprinsă de panică.

*

Inăuntru e şi mai bine. Partidul liberal întră în a doua etapă a programului de răsturnare a guvernului. O comisie „aleasă“ a redactat un manifest către ţară, ca să ... lumineze poporul. Noroc ca d. Vintilă e în streinătate şi or trece două trei zile până la aprobarea „luminii poporului“. Şi până atuncea bietul popor riscă şi rămâne în întunerec...

Vă închipuiţi p. d. Vintilă Brătianu cu facla luminii în mână luminând poporul...

Interesant nu?

*

Ne e frică însă de un lucru. Ca în loc să răstoarne guvernul d. Vintilă Brătianu — chiar şi în colaborare cu d. Duca — să nu-l răstoarne pe D-sa — chiar d. Duca. In acest caz situaţia vistiernicului dela Florica ar fi pecetluită. Persoana la muzeu şi numele în calendar.

Ce frumos ar suna urechei: „Sfântul Vintilă!“

*

Don Quichote şi cu Sanco Pansa încă nu s'a reîntors. Dealtfel gheneralul s'a mai inspirat nitel la Kissingen. In ce priveşte pe Muciolini, d-sa se simte foarte bine. Va bea şampanie la Roblin Rouge şi va dansa charleston la Pariş, pe câte vreme gheneralul va face antrenament vocal în Italia. Aceasta în vederea campaniei de răsturnare a guvernului...

Paşte murgule iarbă verde!

Cronicar.

Necuviinţă liberală.

(at) Oficiosul partidului liberal: „Naţiunea“ (lapedată) din Cluj, sub titlul de: *„Din gafă în gafă“* face o gafă crâncenă, comiţând o necuviinţă, de care nu poate fi capabil decât un ziar liberal. Dăm mai la vale articolul în original, dând prilej astfel şi cetitorilor noştri să-şi formeze o idee clară asupra nihilismului distrugător, ce stă la baza acelui ziar.

Iată ce spune fiţuica liberală:

Din gafă în gafă

„Interesele opiniei publice ardeleneşti este cu atât mai mare, cu cât printre notarii publici revocaţi se află şi un nepot al Patriarhului Regent, dl Sbârcea din Bistriţa. Or, ni se anunţă că îndată după primirea ordinului ilegal al ministerului de justiţie dl Sbârcea a plecat la Dragoslavele, reşedinţa de vară a Patriarhului.

In cercurile guvernamentale locale ştirea a stârnit mare stupefacţie. Fruntaşii aruncă întreagă vina pentru această gafă asupra dlui Iunian, ministrul justiţiei, care din ardeleanofabia dsale — spuei — nu şi-a luat osteneala să înceteze cui se poate şi cui nu aplica măsura politicianistei revocări“.

Nu facem caz de progresul hotărît al „Naţiunei“ spre gramatica şi sintaxa vintilistă, protestăm însă din toată energia noastră, şi vestejim necuviinţa strigătoare, amestecând pe Inaltul Patriarch Regent într'o chestiune, ca aceea a revocărei câtorva numiri abuzive de notari publici, chestiune atât de streină Inaltului Regent.

Necuviinţa liberală să n'aibe nici un corectiv? In baza căruia privilegiu misterios poate să-şi facă de cap presa liberală, în dauna instituţiilor fundamentale ale acestei ţări şi în dauna neamului întreg?

Atragem atenţiunea instanţelor în drept, asupra gestului ordinar al gălăgioasei fiţuice liberale din Cluj, şi îi rugăm să le administreze lecţiunile cuvenite, altfel mâine poimâne cine ştie unde vor mai ajunge cu necuviinţa lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cum stăm noi Românii peste graniță? — frați plugari.

Un om cinstit și care în viața lui a dovedit că toți din familia lui, din tată în fiu, țin mult la cinstea lor, numele acelui sătean trece și peste hotarele satului și ajunge și prin satele vecine ca și cinstea întrupată, ca și omul chip, după care trebue să se îndrepte toți.

Așa-i și cu țările. Fiecare țară îi cinstită în celelalte țări așa, cum s'a nizuit țara respectivă să ne dovedească, că în toate împrejurările a ținut și ține la cinstea ei.

Ca și voi la sate, câte o familie singură, nu puteți trăi singuri ca și cucul, căci vedeți așa-i omul că are nevoe mai de câte un doctor, mai de un comerciant, mai de conducător învățat și așa mai departe așa și țările sunt spriginite una de alta, sunt constrânse una la ajutorul celeilalte.

Cine se poartă cinstit, acela pe drept cuvânt poate aștepta un sprijin cinstit dela celalt.

Să vedem cum stăm noi Românii cu țările streine, să vedem — pe scurt — care ne-a fost, și care ni-e acum numele, peste hotar?

In războiul mare din urmă, România micuță s'a declarat o sprijinitoare a statelor, care luptau pentru binele neamurilor, iar nu ca Germania și Austro-Ungaria, care n'aveau altă ținută decât să-și dovedească trufia lor, și îngâmfarea lor și care țări n'aveau alt plan decât să slăbească puterile mari ca apoi pe cele mici să le înghită.

România de dinainte de război s'a întovărșit cu marii ei aliați și a fost cea mai credincioasă luptătoare și în zile grele. S'a purtat cinstit și aștepta deci la încheirea marei vărsări de sânge, ce a fost războiul din urmă, să fie răsplătită cinstit. Și a și fost răsplătită, căci aliații ei, i-au recunoscut dreptul sfânt să-și adune la un singur cămin ocrotitor pe toți fii ei, pe toți românii supuși altor împărății.

România deci era datoare să se poarte frumos și pe mai departe cu tovarășii ei de luptă grea. Dar cum bine știți după războiu țara a fost condusă de oameni, cari nu erau oamenii celor mulți, ci oamenii urnelor furate și ai voturilor falșificate, erau oamenii cari aveau alte socoteli decât cum avea țara. Și stând așa lucrurile nu-i de mirat că puterea și numele țării noastre, în streinătate, a început să se zguduie. Aveam noi pe afară printre streini un om mare și o minte luminată, îl aveam noi acolo pe domnul Titulescu, ca mare apărător al țării noastre, dar deși Dumnezeu i-a dat multă minte, atâta nu i-a putut da ca singur să astupe toate greșelile ce au adunat liberalii și averescanii timp de zece ani.

Știți ce rău mergeau treburile în țară, până n'a venit la guvern dl. Maniu, dar cum mergeau de rău treburile României peste hotare, nici nu și-ar fi putut închipui cineva.

Inchipuiți-vă că am ajuns într'o vreme că țara noastră mândră și bogată să nu capete un împrumut în streinătate. Norocul nostru însă a fost acela că și în streinătate se știa că de unde vin relele în țară și au știut și cei din streinătate să facă deosebire între țară, guvern și adevărații stăpâni ai celor mulți. Si cum au venit la guvern adevărații conducători ai țării, cum am venit noi național-țărănistii, cum străinătatea și-a schimbat părerea despre țara noastră și imediat ne-a ajutat cu bani împrumutați.

De atunci și până azi cinstea și numele țării noastre crește în străinătate, cum crește grâul frumos în vremuri bune pentru el într'o holdă bună.

Guvernul dlui Maniu pe lângă marea grijă, ce depune pentru a pune cât de repede rânduială în lăuntrul țării, lucră mult și din greu la crearea unui nume mândru României în străinătate.

Domnul Ministru Mironescu acel om, care în acest minister are grija și răspunderea treburilor de peste graniță, este un om care dacă va fi lăsat să lucreze, într'un an doi va recâștiga totul ce a pierdut țara în zece.

Avem mare nevoe de așa ceva și nimeni să nu uite că e un mare lucru să fii binevăzut între străini.

Cârmuirea cea de acuma, și aici trage brazde adânci ca să samene în ele sămânța curată a prieteniilor și bunei înțelegeri cu popoarele de peste graniță, spre binele țării noastre.

Sandu Beluşanu.

Intre uniformă și bătaie sau cazul scandalos dela Uioara.

Zilele trecute s'a petrecut la Uioara un scandal, care prin împrejurările și și eroul care l'a produs a alimentat și mai alimentează încă cu senzații acest mic orășel balnear.

Eroul se chiamă: locot.-colonel *Pandele Lazăr* dela Batalionul VI vânători de munte din Aiud.

Victima dl *Voicu*, patronul chioscului-bufet din parcul băilor și personalul de serviciu, chelnerii.

Scandalul s'a petrecut în următorul fel:

...Așezându-se la o masă dl locot.-colonel cere o cafea cu lapte. Chelnerul îi spune că nu-l poate servi, deoarece acest articol de consumație s'a trecut. Nervos și revoltat, câteva minute mai târziu, dl locot.-colonel pălmuiește chelnerul și pleacă la secția de jandarmi.

Aici ordonă jandarmilor să-i aducă imediat *arestat* pe dl Voicu și pe chelneri.

Uitasem să spun, dl locot.-colonel era îmbrăcat civil. Dar cu toate astea jandarmii se execută și arestând pe dl Voicu îl pun la dispoziția dlui Pandele care-l maltratează și-l ține arestat 3 ore.

Și numai după ce l'a înjurat birjărește — zicându-i între altele *„ardelean puturos“* — dl locot.-colonel a crezut că e destul și dl Voicu a fost pus pe picior liber.

Se'nțelege dl Voicu a reclamat cazul autorităților superioare prin care a cerut să i se dea satisfacție.

Pe de altă parte a intentat proces de despăgubiri de oarece fiind Duminecă a avut mari pierderi la chiosc, unde în zilele de sărbătoare se consumă mai mult.

Noi subliniem faptul așa cum trebue — mai ales în două direcții regretabile:

— Intâiu disprețul militarilor față de civili, pe cari cred că îi pot trata cum vreau fără nici un motiv plausibil și în al doilea rând compromiterea uniformei militare care e târâtă în abuzuri revoltătoare. Pentrucă dl Pandele Lazăr, îmbrăcat civil și chiar militar n'avea nici un drept să dea ordin jandarmilor de a aresta pe cineva.

Iar noi ardelenii mai subliniem ceva: cuvintele nesocotite ale acestui domn locot.-colonel la adresa ardelenilor. Căci expresia murdară și înjurăturile de nuanța celei ca „ardelean puturos“ etc. nu fac în nici un caz cinste unui ofițer român superior.

Aspecte.

Diferitele gloabe feudale atârnate ca niște cercei de simpatica și pestriț-democratica noastră constituție încep a fi eliminate treptat din viața noastră publică în urletul asurzitor al ciocoilor noștrii. Dreptul nostru public începe a se ajusta realităților și spre marea noastră bucurie, în locul parodiei politice de ieri, încep a se profila rosturile unei serioase vieți de stat. Nimeni nu și-ar fi închipuit în țara asta, că va veni o zi când absolut toate puterile vor emana dela națiune așa cum scrie la carte, că partidele politice își vor limita pretențiile, raportându-și forțele lor la substratul social și economic real, care le îndreptățește a aspira la conducerea destinelor neamului. Este totuș adevărat că persistă cu îndărătnicie în forțe ocazionale și în ziare de mare tiraj, visuri turburi de resurecțiune a zilelor de ieri, când boierii născuți aci sau veniți ca geambași de aiurea trăiau din belșug pe spinarea obștei, ca viermii în grăsime. Noutatea nu și-a produs efectele de distrugere ale deprinderilor înrădăcinate.

De aceea asistăm la un adevărat balamuc stârnit în jurul nostru, la un dans macabru de forțe morale și intelectuale neasemănătoare ba chiar contradictatorii prostia alături de inteligență, buna credință alături de înșelăciune, șiretenia vulgară, primitivă, alături de cavalerismul sincerității etc. Și toată această hărmălaie urmărește aceleași țeluri: denaturarea lucrurilor și ponegrirea oamenilor zilei.

Profitori și excroci independenți sub masca unei străvezi și fivare obiectivități și adversari crânceni sacrifică deopotrivă fiecare în interesul cauzei sale adevărul închipuirei, construind formule de circumstanță care au scopuri precise: de a stârni nedumerire, nesiguranță, de a creia ape tulburi neputincioșilor politici de toate nuanțele, pentru a se putea împărtăși într'o bună zi din fructul puterii. O simfonie ciudată în care atacurile stridente ale micei opoziții armonizează cu protestele surde și criticile echivoce ale presei independente. Un acord perfect al minciunii și-al ipocriziei ne încercuiește pregătindu-ne la fiecare pas capcane. Rămâi uluit astăzi, când observi reeditarea vechilor metode de luptă, cum vasta și diabolica țesătură de intrigi se pune în mișcare.

Creatorii întâmplărilor funeste, aruncă din umbră calificative menite a păta nevinovăția noastră tolerantă! Lupenii: un măcel fără precedent spun ei, în timp ce realii vinovați vor rămâne necunoscuți: Timișoara, o înscenare ai cărei autori deasemenea și astăzi au rămas necunoscuți. Orice încercare de reorganizare socială pornită din nevoia de a se pune ordine în anarhia creiată de satrapii demodați de ieri, este bagatelizată și terfelită printr'un vast aparat de propagandă.

De pildă, organizarea voinicilor (a voinicilor ucigași cum îi numește o foiță scabroasă scrisă cu salivă) este considerată și prezentată ca o îngrijorătoare manifestație antidemocratică (ah, democrații puri și senini!) fiindcă partidul național-țărănesc ar trebui să-și răstignească conducătorii într'o platonică atitudine pe crucea unei autorități ideale închizându-se astfel de treorul de ivoriu etatic și întorcând dosul realității sociale. Administrația, justiția, școala, biserica, toate instituțiile cardinale ale vieții noastre de stat, sunt fals apărate de atacuri imaginare, o întreagă și lubrică donchișonadă s'a pornit contra inexpugnabilelor noastre fortărețe. Din toate părțile suntem provocați. Se proiectează diabolic stârnirea de certuri intestine, cu scopul unic al slăbirii noastre. Toată clica suprafeții noastre sociale a tăbărît asupra noastră, încât nu rămâne o soluție național-țărănistă în picioare și demnă de admirat. Ai impresia, că ne aflăm în cea mai babilonică epocă a istoriei noastre politice că o catastrofală răsturnare a tablei valorilor întunecă rosturile noastre de azi și de mâine; și-n această atmosferă falsificându-se doctrina național-țărănismului, lubrica ceată o transformă într'un fel de panaceu al tuturor suferințelor și desamăgirilor încercate de naufragiații vieții.

Se dă o luptă desmățată de a se acredita în conștiința obștească, această tânără și robustă formație politică, ca mijlocul cel mai expeditiv de satisfacere a intereselor personale sau de clică. Toate rosturile noastre inițiale se intervertesc sistematic, iar doctrina noastră în loc de a o lămuri și închega treptat în realitățile societății noastre o transformă voit într'o masă amorfă și nebuloasă de tendințe vagi, sentimentale, identificându-ne cu taberele adverse.

Acel puritanism doctrinar, care stabilea o perfectă linie de democrație între noi și toată gașca suprafeții noastre sociale exploatatoare, fără puncte de trecere este terfelit atât de adversari cât și de independenți în dulci compromisuri. Suntem singurul partid progresist în România post-trema dreaptă, că va cuceri vreodată masele sălbatic asuprite de ea mai ieri? Noi credem că nu. Totuș, inconștienta metodă a clicei de potlogari de toate nuanțele ne va duce la o singură și firească concluzie: schimbarea metodei de luptă și revenirea la rosturile noastre inițiale. Cu o oră mai de vreme, pentru salvarea noastră și a țării să închidem robinetul renunțărilor și menajamentelor atunci când noi suntem arbitrii situației.

Ieri, ni s'a impus, prin uzurpare un întreg sistem de legiuiri tâlhărești, brăzdate de contradicții și obscurități voite! Astăzi, ar fi ridicol, ca stăpâni ai puterii legale, să capitulăm din generozitate!

Viața își schimbă veșnic tiparele, sfărâmă deprinderi înrădăcinate, apropiindu-se încet de formele superioare, în virtutea unui impuls inițial fatal căși legile gravitației.

Simțind în noi porniri spre culmi nu ne mai punem întrebarea dacă senzul mișcării noastre convine adversarului, ci în bucuria reînvierii, exprimând ritmul vremii, trecem nepăsători peste târgoveții întâmplărilor. Niciodată taraba socotelilor mărunte n'a inspirat idealuri creatoare.

Peste această învălmășeală de bâlci se grevează cu litere de foc pe frontispiciul programului nostru: peste ei, înainte!

Petre Țuțea.

Publicațiune.

La gimnaziul de băeți din Huedin, jud. Cluj pentru anul școlar 1929—30, sunt vacante 8 (opt) burse á 4000 Lei, destinate fiilor de funcționari.

Examenele de bursă vor avea loc la 3 și 4 Septemvrie.

Planul Young.

Coloanele ziarelor din lumea întreagă sunt pline, în ultimul timp, de reportagii telegrafice, pornite din capitala Olandei, unde diplomații și experții financiari alor trei continente s'au adunat la obicinuita masă verde pentru a discuta repartizarea despăgubirilor de războiu pe cari Germania trebuie să le presteze învingătorilor în virtutea tratatului de pace dela Versailles și cari au fost — se pare — definitiv fixate în primăvara anului acestuia prin planul expertului nord-american Young.

Nici odată opinia publică mondială n'a urmărit un eveniment politico-financiar cu mai mult interes și nici când, dela încheierea păcii, aliații n'au fost mai intransigenți decât acum. Și cu drept cuvânt. Planul Young vizează direct toate statele Antantei și în special punga ori cărui contribuabil al Europei căci în funcție de el sunt toate datoriile interaliate, contractate în timpul războiului celui mare.

Se știe că cei patru ani de cumplit măcel, în cari au căzut peste 18 milioane de oameni, au angajat cheltueli fantastice în sarcina tuturor statelor beligerante. Pentru executarea lor s'au contractat împrumuturi în materiale, cari, în cele din urmă, toate s'au canalizat în Statele Unite cari pe lângă faptul că azi sunt în postura de creditor mondial deține și rolul de principal beneficiar al războiului mondial, reușindu-le, prin abile manevre comerciale, să subjuge economicește Europa.

Nu avem o statistică generală la îndemână. Cunoaștem însă datoriile noastre pe cari trebuie să le plătim aliaților. Astfel România plătește 22 milioane lire st. Marei Britanii; 460 milioane franci aur, Franței; 38 milioane dolari, Statelor Unite; 151 milioane lire, Italiei și 24 milioane franci Belgiei. Acești bani, ori cărei puteri vor fi plătiți, vor ajunge în cele din urmă tot în mâna Americanilor căci la rândul lor toate puterile au de prestat sume fantastice noului Continent.

Aceste sume sunt însă a se plăti din despăgubirile la cari Germania a fost obligată prin încheierea păcii. Și tocmai acesta e rostul planului Young: de a reglementa cotele ce se cuvin fiecărui păgubaș. Nu ne vom ocupa cu amănuntele tehnice ale acestui plan căci am fi tardivi ci ne vom mărgini la câteva considerații de altă natură spre a vedea care e psichoza europeană creată de conferința specialiștilor financiari adunați la Haga.

Trebuie să recunoaștem dela început că bătrâna Europă parecă ar fi ajuns la osificare. Până și spiritul abil, spontan și creator al Franței din secolul trecut parecă se retrage în matcă, anihilat de energia de dincolo de ape a iunkerilor americani cari, datorită forței magice a dolarului, datorită unei producții mai uman retribuită și mai rațional organizată, datorită noilor condiții de viață în cari prejudecățile de fier au fost înlăturate și datorită mai ales spiritului lor practic, — au reușit să reducă continentul nostru la o simplă colonie comercială unde Americanii desfac produsele industriei lor sub ochii neputincioși ai Europenilor cari rând pe rând își văd falimentate industrii cu tradiții de veacuri.

Doctrina lui Monroe e astăzi depășită. Imperialismul comercial al Statelor Unite se revarsă de câtva timp furtunos asupra Europei reușind să dea lovituri imperialismului colonial al Angliei chiar la el acasă.

Se petrec de zece ani încoace fapte cari unui cercetător al politicei mondiale nu trebuiesc să-i scape.

Dela simpaticul Wilson, care a găsit de cuvință să ne creeze suprastatul dela Geneva în câțiva articoli lapidari, proprii numai lor, Americanilor și până la ultima marfă de export politic american, planul Young, nu întâlnim altceva decât tot alâtea etape de afirmare ale Statelor Unite. Și astfel încetul cu încetul Europa va fi silită să cedeze. Acesta e coșmarul care face pe dl Briand să propage, după contele Coudenhoe-Kalergi, ideile unei Paneurope în care, mărturisim și noi, stă scăparea Continentului nostru.

Planul Young are deocamdată un singur mare efect.

Acel de a fi divizat pe aliați în două părți potrivnice și de-a fi arătat că în Europa asperitățile sunt mai mari de cât s'ar fi putut bănui.

Deoparte avem blocul franco-italiano-japonezo-belgian care pretinde partea leului din despăgubiri iar pe de altă parte apar statele mici în frunte cu Marea Britanie care prin glasul intransigentului Snowden a declarat cu planul Young e un dezastru pentru micile puteri, în special ale Micei Înțelegeri, cari au acordat lungi moratorii Austriei, Ungariei și Bulgariei, dar cari anul trebuie să plătească marilor puteri, — și o imposibilitate pentru Anglia care se simte profund neîndreptățită și care, după nota Balfour, nu mai poate admite nici o concesiune.

Acesta e calapodul discuțiilor dela Haga și-o ameliorare nu credem că va surveni afară doar dacă blocul pretențioșilor nu va fi dispus la concesiuni ceeace până acum nu reese din atitudinile nici ale dlui Cheron și nici din instrucțiunile Ducelui date delegației italiene.

În fața acestei situații caracteristice concepției capitaliste bărbații de stat, purtători de dulcege formule convenționale, s'au doredit cu totul neputincioși.

Planul Young pare deci antitodul pactului wilsonian, creator de foruri internaționale de pace. Pactul Young e un măr al discordiei pe care finanța americană l-a dăruit Europei, iar pentru Germania e o piatră de încercare a solidarității continentale.

În preajma conflictului sovietico-chinez ce se desfășoară în Asia în ciuda pactului Kellog — tot american — planul Young e de rău augur. Din cauza nerezolvărei lui în asentimentul tuturor, Anglia intenționează retragerea ei din politica europeană precum și neglijarea raporturilor dintre Franța și Germania și încheerea unei alianțe anglo-americane.

În fața acestei alianțe sterlino-dolare Europa va fi neputincioasă. Viitorul e plin de surprize de tot felul iar planul Young e o cotitură a politicei mondiale de până acum. S'ar putea însă ca în cele din urmă „blocul" să cedeze din pretențiile lui și Snowden să-și îndulcească glasul. Atunci cel puțin eventualele constelații politice ar fi înlăturate și Europa ferită de surprizele ce i se pregătesc. Dar deocamdată lucrurile stau altfel. Conflictului dela Haga i se poate aplica proverbul: „Când doi se ceartă al treilea câștigă". Cine va fi acesta?

Qui vivrra, verra!

Drăușan Corneliu.

Glasul cerului.

(at) Ziua Sfântului Ștefan al Ungariei, una dintre cele mai mari serbări ale Ungariei depe vremuri, a fost transformată de regimul horthyst, într'una dintre cele mai decisive zile, în campania lor revizionistă.

Pregătirile grandioase prelucrate cu luni de zile înainte pentru ziua sfântă, pe vremuri și echivocă azi, a lui Sfântul Ștefan, n'au cunoscut nici o restricție, n'au cunoscut nici o graniță bănească. Totul fusese aranjat magistral, urmând ca drept coroană deamnă acestor grandioase serbări să fie acel iredent program pe care stațiunea de radio emisiune din Budapesta trebuia să-l răspândească pe întreg continental nostru.

Dar D-zeu a vroit altfel. El care ocrotește pe cei blânzi și tăcuți, pedepsește pe cei fuduli și certăreți, cu aceași mână tare cu care știe să ocrotească.

Undele sonore, care trebuiau să ducă în lumea largă discursurile incendiare dela Budapesta, au fost oprite de cel ce le stăpânește din cer pe toate, au fost amuțite pe un timp oare-și care, ... un trâznet din ceruri își făcuse datoria..! trăzuind în stațiunea de radio-emisiune.

Oare, au înțeles cei dela Budapesta, acest glas al cerului?

Controlul streinilor

(at) Ziarul nostru, care a militat mult pentru triarea severă a elementelor de peste graniță venite la noi spre a ne mări somajul, și a ne face o concurență neloială acasă la noi, înregistrează cu bucurie și mulțumire energica lor selecționare din acest an. Presa cointeresată atât cea ționistă cât și cea orbită de patimi politice, au țipat pe cele mai acute voci și în modul cel mai îngrozitor, jeluind pe cei condamnați a părăsi țara noastră și a lărgi astfel cadrele posibilităților de validitare elementului indigen; disperarea lor, ne încurajează.

Guvernul actual, guvern al națiunei, a acționat și în fața problemei gingașe a revizuirei salariaților de peste hotare, întocmai cum era dorința țării, adică să se mențină dintre ei, elementele utile și valoroase, dar să fie scoși din țară numai decât toți aceia, pe cari în afară de un nesaț fără margini, nu-i îndreptățește să stea între noi nimic; să fie scoși toți cari pericliteazâ fără nici un contraserviciu, bucătura de pâine a celor ce s'au născut aici, trăesc permanent aici, și vor să moară aici.

Și așa s'a făcut.

În urma revocărei dreptului de liberă petrecere în țară multor persoane, elementului indigen i-se deschid noui cadre de muncă, noui terenuri de activitate, ocupate până mai eri alaltăeri de elemente streine, atât ca sânge, istorie și tradiție, cât și ca nizuințe.

Gestul guvernului și aici a fost în nota vremii, a fost în cea mai perfectă concordanță cu necesitățile dictate de starea faptică.

Problema zisă a salariaților streini, astfel a început să fie o problemă reală, iar nu ca în trecut un simplu izvor de câștig pentru flămânzii mari și mici, ai oficiilor, pe unde au fost constrânși a trece acești streini.

Felicitând sincer guvernul pentru feliul frumos cum a știut să aranjeze și aceasta problemă pc cât de neînsemnată la aparență, pe atât de serioasă în fond, sperăm că printre primii, cari au fost retrimiși la vetrele lor au fost și ziariștii specialiști à la *Gall Gavrilă*, fost secretar al lui Hatvanyi și acum nu de mult importat de loialul ziar unguresc clujan „Keleti Ujság", „specialiști" ca dl *Fischer Jacob* dela „Ellenzék", ca Dr. *Kuncz Aladár*, ca *Tibor Dénes* și alții, veniți între noi în România spre a ridica nivelul presei maghiare dela noi și probabil spre a o potrivi după barometrul budapestan.

Sperăm că prin radicala revizuire, aplicată de actualul guvern, țara va scăpa de asemenea specialiști.

Politică de cort.

In vremea aceasta de liniștită arșiță de vară, când ziarele dacă nu conțin o doză exagerată de fapte senzaționale, nu pot constitui un divertisment cetitorului, în urechile căruia, a bătut suficient clopotele de la Haga, masacrul de la Lupeni cu interminabila gamă a răspunderilor. In acest sezon mut de presă, când accidentele se așteaptă ca minunile, spre a fi înregistrate pe lungi coloane, și când din fericire o catastrofă a evitat accidentele de vieți omenești, n'a păstrat norocul și pentru câteva dobitoace care călătoreau cu trenul personal, și cari au căzut victimile neglijenței aceluiaș oribil acar. Presa ne-a făcut un serviciu neprețuit pentrucă ne-a arătat cu câtă umanitate au fost tratate bietele animale în acel regretabil și de tristă memorie accident. Cu toate acestea în sărăcia aceasta mare de evenimente (războiul cu China nefiind până acuma confirmat, iar conferința de la Haga fiind pe pragul eșecului) și de idei — miraculoșii financiari liberali, inventatorii geniali ai mizeriei naționale de sub obládurea rodnică a dlui Vintilă Brătianu, se obligă să antreneze puțin opinia publică asupra unui dezastru financiar izbucnit acut, și care pericliteazâ marile economii bugetare, moștenite prin trudnica sârguință și nestrămutata încăpăținare a vistiernicului Vintilă. Și iată deci cum un guvern, guvernul fericit al moștenirei sinistre, al celor 17 miliarde de jaf, este acuzat și făcut răspunzător de criza financiară. Este inutil să mai punem întrebarea cine acuză și cine sunt acuzații, pentrucă în mintea fiecăruia faptele sunt recente și comentariile sunt de prisos. Dar să punem întrebarea, din ce surse, din ce înțeleniri de capete își iau obrăznicia necesară această infimă și neputincioasă tagmă de misiți, ca să-și arunce propriile lor păcate, pe seama oamenilor cari s'au sacrificat pe prețul soluției imediate a dezastrului? De sigur că sursele nu sunt de provenințe noi, ci se angrenează în considerațiuni de ordin istoric, cu o notă tipicală, în desvoltarea mentalității liberale, mentalitate de șantaj, de lașitate și de minciună, pe a cărei vastă frescă de fapte, acestea sunt întipărite adânc și consistent. Și desigur când aceste apucături s'au exeicitat normal zeci de ani, este greu să iasă din uzul acelora, ale căror fapte tatalizate în cifre ar putea să le dea pentru viitor, nu speranțe politice, ci perspectiva pușcăriei, ca exemplu pentru purificarea vieții noastre publice. Aceste valuri turbulente pe care îndrăznesc să le mai arunce pentru desorientarea opiniei se sfarmă infructuos de conștiința dârză de refacere pe care metodele noi ale partidului dela guvern le-a inspirat țării, — și care de astădată, rămâne insensibilă la glasul politicianilor cu apucături de cort.

O. V.

Anunț.

Domnii licențiați în drept din Ardeal și Banat cari doresc a intra în serviciul Poliției, pot să-și depună cererile până la data de 10 Sept. a. c. la Inspectoratul Regional de Poliție Cluj.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

Dl Minciună, redactor la o fițuică liberală. Cluj. Știm bine că nu minți niciodată... (când spui adevăr). Dar vezi fiecare trăește cu ce poate. Nu te supăra că nu-ți indic precis minciuna, dar cine are timp să copieze întreg ziarul spre a cita astfel toate mineiunile, voastre Că sunteți elevii lui Vintilă, aici nici o îndoială nu încape și acest lucru mai bine reiesă din articolul: „Revocările. notarilor publici" din Nr. 182 — din Vineri 23 Aug. unde se scrie clar:

„Interesele opiniei publice" **este** cu atât mai mare...

Gramatica lui Vintilă și științele economica politice a lui Tr. Moșoiu, nici vorbă că nu vă vor face grozavi printre ziariști. Învățați numai cât de bine. Perfectionați-vă mai binișor în minciune și apoi să vă ajute Dzeu să seceraţi... ce ați semănat. Vi-o dorim din inimă.

Dl Gh. Bogdan-Duica, fost conservatorist, fost țărănist și fost liberal. Cuvântul cramponare redă o situație umilitoare, înseamnă o alipire unilaterală la cineva ori ceva, care însă nu te prea ia în serios. Cramponare e spre pildă și aceea când cineva se ține cu două mâini de un partid politic și apoi într'un moment dat te scot din partid.

M'ați întrebat că de obiceiu cari oameni se cramponează? Uitați! De obicei acei oameni, în jurul cărora nu afli nimic, nici inlmă, nici sentimente nobile, nici sinceritate, nici judecată logică etc. .

Cât despre a doua a parte a întrebărei Dv. dacă un om scos dintr'un partid politic, poate colabora și pe mai departe la poesa partidului din care a fost scos vre-un aderent. Vă răspund că de putut.... poate. Depinde dela... om, dar poate.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

Tipografia Națională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36.